

FIL-QORTI ĊIVILI – SEZZJONI TAL-KUMMERĊ

IMĦALLEF

ONOR. IAN SPITERI BAILEY LL.M. LL.D.

Illum il-Gimgha 13 ta' Mejju 2022

Kawza Nru: 4

Rikors Nru. **632/2020 ISB**

Ingrid Fiorini (ID 286854M)

Vs

**Anna Zerafa (ID 294057M) u Josianne
Miceli (ID 28165M)**

Il-Qorti :

Din hija sentenza in parte dwar it-tieni eccezzjoni mressqa mill-intimati fir-Risposta tagħhom tat-3 ta Settembru 2020

Rat ir-rikors promotur tas-27 ta' Lulju 2020, li permezz tiegħu r-rikorrenti talbet lill-Qorti :

1. Tiddikjara l-konvenuti responsabbli għad-danni kkawżati minħabba l-malamministrazzjoni tas-soċjeta' Nova Co Limited, kif ukoll minħabba azzjonijiet hekk illegali u abbużivi;
 2. Tillikwida d-danni kkawżati mill-konvenuti li jinkludi t-telf tad-dħul u l-ħlas ta' multi u penali minn diversi entitajiet pubbliċi.
 3. Tordna l-konvenuti sabiex iħallsu lill-attriċi d-danni hekk likwidati.
- Bl-ispejjeż, inkluż l-ittra uffiċjali tat-2 ta' Lulju 2020, ingunti għas-subizzjoni.*

U dan wara illi ppremettiet:

Illi l-partijiet kienu azzjonisti tas-soċjeta' Nova Co Limited (C 2888), liema soċjeta' kienet bdiet mill-ġenituri tal-partijiet, u huma 'lkoll aħwa. Is-soċjeta' kienet tbiegħ u tiddistribwixxi cosmetics. Sakemm il-ġenituri tal-partijiet kienu ħajjin din is-soċjeta' kienet ta' suċċess;

Illi l-attriċi barra li kienet direttur tal-istess soċjeta', kienet attiva fil-ġestjoni tas-soċjeta' sakemm mardet fis-sena 1998. F'dan il-perjodu, missier il-partijiet Victor Emmanuel Miceli, kien għadu ħaj u kien jiġġestixxi u jamministra n-negozju tas-soċjeta', flimkien mal-konvenuti Anna Zerafa u oħtha, illum mejta Marcella Pace Axiaq. Wara li miet il-missier il-partijiet fis-sena 2005, Anna Zerafa u Marcella Pace Axiaq ħadu f'idejhom b'mod esklussiv il-ġestjoni u l-amministrazzjoni tas-soċjeta', tant li ma bdew jagħtu l-ebda informazzjoni ta' l-amministrazzjoni lill-azzjonisti l-oħra, b'mod partikolari lill-attriċi. L-attriċi f'diversi okkazzjonijiet talbet għall-informazzjoni, fosthom li tara l-accounts tas-soċjeta', iżda dawn qatt ma ngħataw. Wara li mietet Marcella Pace Axiaq, fis-sena 2008, il-konvenuta Anna Zerafa tat l-impressjoni li kienet qiegħda tamministra s-soċjeta' b'mod tajjeb u n-negozju kien għaddej normali;

Illi l-attriċi skopriet li t-tfal tal-konvenuta Anna Zerafa, iġifieri Luana Zerafa u Sarah Zerafa fit-12 ta' April 2010, fetħu s-soċjeta' Women's Cosmetics Limited (C 49359). Madwar xi ħames jew sitt snin wara, Anna Zerafa direttur tas-soċjeta' Nova Co Limited, kienet qed tiddevja l-attività kummerċjali lejn is-soċjeta' Women's Cosmetics Limited. Din it-tieni soċjeta' kienet kompetitriċi tas-soċjeta' Nova Co Limited, u b'hekk il-konvenuta Anna Zerafa kienet f'konflitt ta' interess billi bħala direttur tas-soċjeta' Nova Co Limited kienet qiegħda tassisti lil Women's Cosmetics Limited;

Illi minkejja dan il-konfiitt ta' interess, il-konvenuta Anna Zerafa, ma rriżenjatx minn direttur tas-soċjeta' Nova Co Limited;

Illi l-konvenuta Anna Zerafa, bil-kunsens tad-diretturi l-oħra, ma kienetx qiegħda tippreżenta l-annual returns u l-audited accounts tas-soċjeta' Nova Co Limited, bir-riżultat li fis-6 ta' Lulju 2020, is-soċjeta' Nova Co Limited, ġiet struck off. L-aħħar audited accounts li ġew ppreżentati kienu tas-sena 2009

u ġew preżentati fl-14 ta' Jannar 2011, ftit xhur wara Women's Cosmetics Limited twaqqfet;

Illi meta l-konvenuta Anna Zerafa ħadet f'idejha l-amministrazzjoni tas-soċjeta' Nova Co Limited, is-soċjeta' kellha attivita b'saħħitha, u kellha l-aġenzija tal-marka Avon u kien hemm bilanċ tajjeb fil-kontijiet tagħha. Barra minn hekk l-attriċi rċeviet ittra mill-konvenuta Anna Zerafa fit-8 ta' Ġunju 2020 taħt il-letterhead ta' Women's Cosmetics Limited sabiex tinformaha li l-istock ta' Nova Co inbiegħet għal prezz ta' ħamsa u tmenin elf Euro (€85,000) u s-sehem tagħha kienet qiegħda tinżamm minħabba spejjeż li qalet li għamlet lill-omm il-partijiet;

Illi Anna Zerafa b'mod intenzjonat u illegalment u abbużivament hija responsabbli għal malamministrazzjoni tas-soċjeta' Nova Co Limited, bl-uniku skop li n-negożju jmur għand is-soċjeta' Women's Cosmetics Limited;

Illi minħabba l-azzjonijiet tal-konvenuta, l-attriċi ma rċevietx profitt jew dividends mis-sena 1998 u hija esposta personalment għal ħlas ta' penali u multi minn diversi entitajiet fosthom Malta Business Registry u mid-Dipartiment tal-VAT;

Rat illi fit-3 ta' Settembru 2020, l-intimati ressqu risposta għal din l-azzjoni u ecceppew:

1. Preliminarjament, l-inkompetenza tal-Qorti ratione materie essendo kawża li taqa' fil-kompetenza Sezzjoni tal-Kummerċ ta' dina l-Onorabbli Qorti;

2. Preliminarjament u mingħajr preġudizzju għas-suespost, l-attriċi ma għandha ebda interess ġuridiku u ebda locus standi tippromwovi din l-azzjoni u dan għaliex:

a. L-obbligi fiduċjarji qua diretturi jiskattaw favur is-soċjeta' u mhux lill-azzjonist attriċi;

b. Hija se mai s-soċjeta' u mhux l-azzjonist li għandha interess ġuridiku tmexxi kawża għad-danni kontra d-diretturi tagħha (u mhux ukoll l-azzjonista attriċi);

c. L-azzjonista attriċi ma tistax tarroga interessi ġuridiċi jew jeddijiet vestiti fis-soċjeta' li tagħha tifforma parti bi ħsara għall-personalita' distinta legali tas-soċjeta' li tagħha azzjonista;¹

3. Mingħajr preġudizzju għas-suespost l-attriċi hija legalment żbaljata meta tiddikjara illi qua azzjonista hija personalment responsabbli għall-ħlas ta' penali u multi - dikjarazzjoni pależament falza iżda meħtieġa sabiex tippoova tiġġustifika n-nuqqas ġia' sollevata fit-tieni eċċezzjoni;

¹ BOLD – emphasis tal-Qorti peress illi din is-sentenza tittratta din l-eccezzjoni

4. L-azzjoni għad-danni hija preskritta ai termini ta' l-artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta. Huwa sintomatiku li l-attriċi qatt qabel illum ma eżerċitat xi rimedju legali minkejja li tilmenta li giet eskluża sa mis-sena 2008;

5. Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost kienet l-attriċi li abbandunat il-kumpanija u l-attriċi stess bl-aġir tagħha kkawżat danni fatali lis-soċjeta' Nova Company Limited (C- 2888).

6. Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost l-intimati dejjem aġġixxew in buona fede u kieku ma kenitx għall-opra tagħhom is-soċjeta' Nova Company Limited (C-2888) kienet tkun f'qagħda insolventi.

7. Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost it-talbiet attriċi huma nfondati fil-fatt u fid-dritt;

8. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat illi l-ewwel eccezzjoni mressqa gja giet deciza b'sentenza tal-Prim Awla tal-Qorti Civili tal-15 ta Dicembru 2020².

Rat illi fl-udjenza tal-11 ta' Frar 2021 quddiem din il-Qorti diversament preseduta, kien hemm qbil illi tigi trattata u deciza t-tieni eccezzjoni preliminari qabel ma, jekk ikun il-kaz, il-Qorti tidhol fil-mertu.

Rat illi bhala provi dwar din it-tieni eccezzjoni, l-intimati li ressquha strahu fuq nota tal-4 ta' Novembru 2021³ bid-dokumenti magħha annessi, filwaqt illi r-rikorrenti strahet fuq zewg affidavits minnha mressqa, ossia dak tagħha u dak ta' Michael Fiorini⁴, oltre` d-dokumenti u l-provi kollha li gja kienu minnha mressqa.

Semghet it-trattazzjoni tal-abbli difensuri tal-partijiet fl-udjenza tal-14 ta Frar 2022 u rat illi l-kawza thalliet għall-illum għad-decizjoni appuntu dwar it-tieni eccezzjoni.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Ikkunsidrat:

Illi b'din il-kawza, ir-rikorrent ssostni illi hija flimkien mal-kontendenti l-ohra kienet azzjonista fil-kumpanija kummerċjali Nova Co. Limited (NCL). Hija

² Per Onor. Imhalled Dr Francesco Depasquale

³ Fol 190

⁴ Fol 158 u Fol 165

Tghid ukoll illi kienet direttur tal-istess socjeta' u kienet attiva hafna fil-gestjoni taghha sakemm intlaqtet minn mard fis-sena 1998. Pero` f'dan iz-zmien u sakemm miet fis-sena 2005, missier ir-rikorrenti, Victor E. Miceli flimkien mal-konvenuta Zerafa u ohtha Marcella Pace Axiaq kienu jmexxu n-negozju u l-kumpannija.

Tghid illi wara l-mewt ta' missierha, fis-sena 2005, l-intimati bdew imexxu huma l-kumpannija u ma bdew jaghtu sodisfazzjon ta' xejn lill-azzjonisti l-ohra, fosthom allura r-rikorrenti. Minkejja illi anke talbet illi tara l-accounts, dawn cahduha minnhom.

Ssostni illi wara l-mewt ta' Marcella Pace Axiaq fis-sena 2008, kienet l-intimata Anna Zerafa illi assumiet ir-responsabbilita' tat-tmexxija tal-kumpannija u dejjem tat l-impressjoni illi kienet sejra tajjeb.

Fis-sena 2010, ulied l-intimata Anna Zerafa bdew jiggestixxu negozju permezz ta' kumpannija kummercjali bl-isem ta' Women's Cosmetics Limited (WCL) u maz-zmien, l-intimata Anna Zerafa bdiet tiddevja l-attivitajiet kummercjali ta' NCL lejn is-socjeta' kummercjali ta' uliedha WCL, peress illi din l-ahhar kumpannija msemmija kienet topera f'kompetizzjoni ta' NCL.

Ir-rikorrenti issostni illi l-intimata Anna Zerafa kellha kunflitt ta' interess car izda ma rriżenjatx mis-socjeta' NCL. Tghid illi l-ahhar *audited accounts* ta' NCL saru fis-sena 2009 u fis-sena 2020, il-kumpannija NCL giet *struck off*.

Ir-rikorrenti tixli lill-intimata Anna Zerafa b'abbuz u b'agir illegali ta' malamministrazzjoni ta' NCL, bl-uniku skop li kellha kien illi n-negozju jmur ghand is-socjeta' WCL. Tghid illi rizultat ta' dan hija ma rcevietx profitti jew dividends mis-sena 1998 il-quddiem u hija esposta ghall-penalitajiet.

Allura kienet qeghda titlob lill-Qorti tiddikjara lill-konvenuti responsabbli ghad-danni kkawzati minhabba malamministrazzjoni ta' NCL u azzjonijiet illegali u abbuzivi taghhom, tillikwida d-danni konsistenti f'telf ta' dhul u hlas ta' multi u penalitajiet u tordna lill-konvenuti jhallsu tali danni.

Ikkunsidrat ulterjorment:

Illi mill-affidavit tal-istess rikorrenti **Ingrid Fiorini** jirrizulta (ghaliex fir-rikors promotur ma jissemma xejn minn dan anke jekk hija mharrka) illi l-intimata Josianne Miceli hija oht il-kontendenti l-ohra.

Tispjega illi hija kienet l-ewwel mill-erba' wlied tal-azzjonisti originali ta' NCL illi bdiet taħdem mal-kumpannija u wara taħrig illi hadet, bdiet timmanigja s-sales. Tispjega illi fis-sena 1978 hutha l-intimati bdew jahdmu ma' NCL fuq bazi part-time u hija telqet peress illi bdiet tibni l-familja tagħha. Ir-rikorrenti tagħti rendikont ta' kif zviluppaw r-relazzjonijiet tagħha u hutha mal-kumpannija NCL.

Filwaqt illi tispjega illi fis-sena 1998 hija telqet mill-kumpannija minhabba ragunijiet ta' sahha, ir-rikorrenti tghid illi fis-snin ta' qabel, 1995 – 1997 kien hemm istanzi meta hutha l-intimati kienu jieħdu decizjonijiet u jhalluha barra. Tghid pero` illi bejn is-sena 1998 u s-sena 2008, l-intimata Anna u ohtha Marcella kellhom kontroll shih tal-kumpannija filwaqt illi l-ismha tal-genturi tagħhom ddevelvew fuq it-tfal. Tghid illi mis-sena 1998 bdew jaqtghu barra lir-rikorrenti.

Tispjega illi kien hemm korrisondenza qed tigi skambjata anke bl-Avukati fis-sena 2007 u kollox waqaf meta' mardet ohtha Marcella Pace Axiaq. Tghid illi mis-sena 2008 bdiet anke tircievi korrisondenza minn awtoritajiet illi kienu jindikaw nuqqasijiet ta' NCL.

Meta mietet ohtha Marcella fis-sena 2008, tghid illi huwa probabbli illi l-ismha tagħha waqghu fuq il-werrieta tagħha, izda l-gestjoni tan-negozju u tal-kumpannija gie esklussivament f'idejn l-intimata Anna Zerafa.

Fl-affidavit tagħha hija rreferiet għall-prokura illi Anna Zerafa kellha tal-genituri tagħha u taf illi f'April 2010, twaqqfet il-kumpannija WCL, bis-socji tagħha u d-diretturi tagħha jkunu ulied Anna Zerafa, Luana u Sarah. Tghid illi l-ufficcju registrat ta' WCL hija d-dar residenzjali tal-intimata Anna Zerafa. Tghid illi hija saret taf b'din il-kumpannija b'kumbinazzjoni fis-sena 2015/2016. Filwaqt illi ssosnti illi fiz-zmien illi twieldet u bdiet topera il-kumpannija WCL, il-kumpannija NCL bdiet tnaqqas mill-operazzjoni u profitti, issostni illi dan kien kunflitt ta' interess ovvju tal-intimata Anna Zerafa.

Tispjega kif lanqas bil-mewt ta' ommha ma kienet mgharrfa, u wara rrizulta illi l-ismha ta' ommha marru fuq hutha Anna u Marcella. Hi u Josianne baqghu biss bis-shares li wirtu minn għand missierhom. Tispjega ukoll illi kien hemm dizgwid dwar spejjes magħmula fil-konfront ta' ommhom, sakemm fl-aħhar irceviet l-ittra tat-3 ta' Gunju 2020 minn għand WCL biccekk ta' EUR810 minn fejn saret taf illi l-istock ta' NCL kien inbiegh lil WCL

ghas-somma ta' EUR85,000, liema somma baqghet qatt ma dahhlet fl-accounts ta' NCL.

Ir-rikorrenti ghalhekk issostni illi l-intimata Anna Zerafa halltet fondi personali ma' fondi tal-kumpannija – haga li ma setghetx taghmel bhala direttur tal-kumpannija. Fuq kollox tghid illi dan kollu sar minn wara darha u qatt ma kien hemm decizjoni tal-kumpannija illi ghandu jsir dak illi ghamlet Anna Zerafa.

Tispjega illi kienet irrispondiet ghall-ittra tat-3 ta' Gunju 2020 u dak kien l-istess zmien meta il-MBR kien qed jinghat korrispondenza illi hadd ma ta kashom, sakemm il-kumpannija NCL giet struck off. Tilmenta illi b'hekk is-shares li wirtet minn gahndh missierha spiccaw fix-xejn.

Fl-affidavit tieghu, ir-ragel tar-rikorrenti, **Michael Fiorini**, jikkonferma dak li qalet martu.

Ikkunsidrat Ulterjorment:

Illi ghal finijiet ta' din id-decizjoni parzjali fir-rigward tat-tieni eccezzjoni mressqa mill-intimati, il-provi mhux kontradetti kif hawn fuq ri-assunti u d-dokumenti pprezentati miz-zewg partijiet ma jidhirx illi hemm kontestazzjoni dwarhom.

Jirrizulta illi kien hemm dizgwid bejn l-ahwa socji fil-kumpannija NCL, partikolarment wara l-mewt tal-genituri taghhom, speċjalment wara l-mewt ta' missierhom. Ukoll illi kien hemm dizgwid personali bejn il-kontendenti tant illi r-rikorrenti lanqas kienet taf illi ommhom giet nieqsa.

Jirrizulta ukoll illi r-rikorrenti qeghda tilmenta mill-agir tal-intimati, partikolarment ta' l-intimata Anna Zerafa, in kwantu illi fil-vesti taghha ta' direttur tal-kumpannija NCL, hija naqqset mill-obbligi taghha u agixxiet b'mod illi mhux fl-interess tal-kumpannija minhabba l-allegat kunflitt ta' interess. Ukoll issostni illi bl-agir taghha qua direttur, l-intimata halliet il-kumpannija tigi struck-off u kwindi r-rikorrenti tilfet l-valur tal-ismha taghha li kienet wirtet minn ghand missierha, bil-konsegwenza illi hija sofriet danni li fil-fatt qed tfittex ghalihom.

Jirrizulta ukoll illi l-kumpannija NCL giet *struck-off* mir-Registratur, evidentament wara illi ebda persuna interessata ma hadet interess illi

tirregolarizza, tikkontesta jew addirittura titlob u tiehu l-passi biex il-kumpannija NCL ma tigix *struck-off*. Ulterjorment, jirrizulta illi l-kumpannija NCL giet *struck-off* ftit granet biss qabel ma gew intavolati dawn il-proceduri u ma ttiehdex proceduri sabiex il-kumpannija NCL tigi ri-integrata fuq ir-Registru tal-Kumpanniji.

Jirrizulta ukoll illi bid-decizjoni tagħha tal-15 ta' Dicembru 2021, il-Prim Awla tal-Qorti Civili, il-Qorti fejn giet originarjament istitwita din il-kawza, ddikjarat illi hija ma kinitx il-Qorti kompetenti *rationae materie* sabiex tisma' l-kawza u rrimandat l-atti quddiem din il-Qorti sabiex tkompli tisma' l-kawza din il-Qorti. Ma jirrizultax lanqas illi dik id-decizjoni giet appellata u kwindi, hija issa din il-Qorti illi trid tisma' u tiddeciedi din il-kawza.

Ikkunsidrat ulterjorment:

Illi din id-decizjoni qed tittratta biss u esklussivament it-tieni eccezzjoni mressqa mill-intimati, u cioe`, illi:

....., *l-attriċi ma għandha ebda interess ġuridiku u ebda locus standi tipromwovi din l-azzjoni u dan għaliex:*

- a. *l-obbligi fiduċjarji qua diretturi jiskattaw favur is-soċjeta' u mhux lill-azzjonist attriċi;*
- b. *Hija se mai s-soċjeta' u mhux l-azzjonist li għandha interess ġuridiku tmexxi kawża għad-danni kontra d-diretturi tagħha (u mhux ukoll l-azzjonista attriċi);*
- c. *L-azzjonista attriċi ma tistax tarroga interessi ġuridiċi jew jeddijiet vestiti fis-soċjeta' li tagħha tiffirma parti bi ħsara għall-personalita' distinta legali tas-soċjeta' li tagħha azzjonista;*

Qabel xejn ghalhekk irid jinghad illi din il-Qorti sejra tistharreg u tiddeciedi dwar jekk ir-rikorrenti setghetx tintavola dawn il-proceduri fid-dawl u fil-kuntest ta' dak ecceppit, ossia, jekk hija ghandiex interess ġuridiku u locus standi sabiex tagħmel dan.

Fit-trattazzjoni tieghu l-abbli difensur tal-intimati ighid illi l-interess ġuridiku irid jigi meqjus mhux fid-dawl tal-principji generali, izda fid-dawl tal-*lex specialis* illi tirregola proceduri quddiem din il-Qorti, Sezzjoni tal-Kummerc.

Gie nnutat illi l-kumpannija NCL giet *struck-off* granet qabel ma gew intavolati dawn il-proceduri, u minflok ir-rikorrenti ghazlet illi tiehu proceduri biex tirrientegra l-kumpannija fuq ir-Registru tal-Kumpanniji sabiex din tkun tista' tiehu proceduri kontra s-socji intimati, ghazlet illi tressaq il-kawza hi ghad-danni illi tallega illi sofriet hi rizultat ta' azzjonijiet jew nuqqasijiet ta' intimati. Ir-rikorrenti ma haditx proceduri (u ghadha fiz-zmien illi taghmilha) sabiex il-kumpannija tigi mpoggija lura fuq ir-Registru tal-Kumpanniji. Hi kellha u ghad ghandha l-opportunita' illi taghmel dak, izda ghazlet triq ohra – dik illi tipprocedi hi bl-azzjoni personali taghha.

Jigi kkunsidrat b'dana kollu illi anke jekk bil-fatt illi l-kumpannija NCL giet *struck off* minn fuq ir-Registru tal-Kumpanniji, u allura, tilfet il-personalita' guridika taghha u waqqfet tezisti⁵, b'dan kollu, *ir-responsabbilità, jekk il-każ, ta' kull direttur jew ufficjal ieħor tal-kumpanija u ta' kull membru tal-kumpanija għandha tkompli u tista' tiġi infurzata daqslikieku l-isem tal-kumpanija ma jkunx tħassar mir-registru*.⁶

Ikkunsidrat Ulterjorment:

Illi azzjoni personali hija dik li tigi ezercitata kontra l-individwu personalment li jkun obligat li jaghti, jaghmel jew ma jaghmilx haga; u f'din l-ispeci ta' azzjoni l-oggett taghha principali hija l-persuna mentri l-haga hija l-oggett ulterjuri u sekondarju⁷.

Minn qari tar-rikors promotur, din il-Qorti jidhrilha illi l-kawza proposta mir-rikorrenti hija wahda personali, maghmula kontra l-individiwi socji bhalha ghal danni illi tallega illi hi sofriet.

Kif ighid il-Professor Andrew Muscat⁸:

If the action by the shareholder is merely to redress a wrong done to him personally, then the proper plaintiff should clearly be the shareholder himself acting in his personal name and capacity.

⁵ Art 4(4) Kap 386

⁶ Art 325(6) tal-Kap 386

⁷ **Salvatore Farrugia vs Giuseppe Farrugia**, Prim' Awla, Qorti Civili, 4 ta' Ottubru, 1955

⁸ **Principles of Maltese Company Law**, Second Edition, Vol III, pg 1236

Il-Qorti taghmel referenza ghall-eccezzjonijiet ghar-regola stabbilita bil-famuz kaz **Foss vs Harbottle** u senjatament ghall-eccezzjoni stabbilita illi titlob illi f'kaz ta' allegat ksur tad-drittijiet personali ta' socju, allura tali socju jista' jressaq azzjoni personali minghajr in-neccessita' illi tkun il-kumpanija illi tavvanza kawza hi.

Dan gie trattat fil-kawza **Martin Bonello Cole vs Kenneth Cole**⁹ fejn inghad hekk:

*Illi fil-kitba tieghu **Minority Shareholders' Rights**, (Sweet & Maxwell. 1994, Ind Ed, pp 110 – 115), Robin Hollington jiddiskuti proprju dan il-punt u fih jafferma li,*

“The fundamental objection to a personal cause of action by a shareholder is that in most cases the company, which is a separate legal person from the shareholders, will be the obvious plaintiff and the losses suffered by the Company are that the losses suffered by the Company are that the losses of the shareholder.”

Isemmi l-kaz klassiku in materia, jigifieri Prudential Assurance u Newman Industries (1982) fejn il-Qorti ta' l-Appell Ingliza rriteniet li,

“A personal action would subvert the rule in Foss v. Harbottle and that rule is not merely a tiresome procedural obstacle placed in the path of a shareholder by a legalistic judiciary. The rule is the consequence of the fact that a corporation is a separate legal entity. Other consequences are limited liability and limited rights.”

Fl-istess waqt pero' f'din is-sentenza l-istess Qorti ikkoncediet il-possibbilta' ta' dritt ta' azzjoni fil-kaz meta l-azzjonista ikun garrab telf li jkun distint minn dak soffert mis-socjeta', u dan minhabba l-agir tad-diretturi.

Fuq l-iskorta ta' dan l-insenjament l-awtur Hollington jelabora hekk,

“A shareholder can, therefore, only pursue a personal cause of action for breach of duty against the directors or other

⁹ Qorti tal-Appell, 5/10/2001

shareholders (ezatt bhal fil-kaz in ezami) or third parties, if he establishes that in the special circumstances of the case :

(a) he has suffered personal loss distinct from the loss suffered by the company and therefore indirectly by him as a shareholder, and

(b) the defendants were in a sufficiently proximate relationship to him that they owed him the duty (whether it be a fiduciary duty App. Civ. 214/93 18 or the common law duty of care) which they are alleged to have broken.”

Din il-Qorti tabbraccja dan l-insenjament u fic-cirkostanzi hija tal-fehma li, indipendentement ghalissa mill-meritu tal-vertenza, l-attrici setghet tagixxi u tipprocedi validament kontra l-konvenuti.

Is-sentenza hawn fuq citata tkompli tghid:-

Il-Qrati taghna wkoll kellhom okkazzjoni li jimxu similmement bhal kif fuq inghad meta jkun hemm allegazzjoni ta' agir skorrett minn direttur jew diretturi ta' socjeta' li jwassal ghal telfien jew ikun ta' pregudizzju lil xi azzjonista, indipendentement mis-socjeta' nfisha.

*Fil-kawza fl-ismijiet “**M.J. Falla vs J.H. Sorotos**” deciza fit-12 ta' Marzu 1976, il-Qorti ta' l-Appell irrikonoxxiet tali dritt ta' azzjoni in kwantu rriteniet li tali allegazzjonijiet (il-gudizzju kien fl-ilsien Ingliz), “if substantiated, appear(s) to entail a direct personal prejudice to the plaintiff as distinct form the Company itself (which the plaintiff says was composed of only two shareholders)”*

U li allura jsegwi li, “the plaintiff does have a right of action vis-a vis the defendant.”

Il-materja, (anke jekk fil-kuntest ta' drittijiet fundamentali tal-bniedem, imma din il-Qorti tqis principji ugwalment applikabbli hawnekk), giet ukoll trattata f'sentenza ricenti tal-Qorti Kostituzzjonali fl-ismijiet **Lawrence Borg pro et noe vs l-Avukat tal-Istat et**¹⁰.

Il-Qorti Kostituzzjonali qalet hekk:

¹⁰ 214/2019/1MCH tas-17 ta' Marzu 2022

Ċirkostanza oħra fejn azzjonist f'soċjetà kummerċjali tqies vittma hija dik fejn jintwera illi huwa impossibbli għas-soċjetà li tiftaħ proċeduri ġudizzjarji f'isimha. Fil-każ ta' G. J. v. Luxembourg (21156/93; 26.10.2000) il-Qorti Ewropea qalet hekk:

»24. However, in the present case the company was under liquidation and the complaint brought before the Court relates to the activities of the liquidators, i.e. the official receiver and the Commercial Court. IN these circumstances the Court considers that it was not possible for the company, as a legal personality, at the time, to bring the case before the former Commission. Moreover, the Court recalls that the applicant held a substantial shareholding of 90% in the company. He was in effect carrying out his business through the company and has, therefore, a direct personal interest in the subject-matter of the complaint. Therefore, the Court finds that the applicant may claim to be a victim of the alleged violation of the Convention affecting the rights of the limited liability company.«

Ghamlet ukoll referenza għall-każ Olczak vs Poland u qalet hekk:

Każ ieħor huwa fejn is-soċjetà kummerċjali tiegħaf teżisti bħala persuna ġuridika kif jingħad fil-każ fuq imsemmi ta' Olczak v. Poland (30417/96; 7.11.2002).

»59. As regards the distinction between the shareholders' interests and those of the company, it should be recalled that the concept of the public company is founded on a firm distinction between the rights of the company and those of its shareholders. Only the company, endowed with legal personality, can take action in respect of corporate matters. A wrong done to the company can indirectly cause prejudice to its shareholders, but this does not imply that both are entitled to claim compensation. Whenever a shareholder's interests are harmed by a measure directed at the company, it is up to the latter to take appropriate action. An act infringing only the company's rights does not involve responsibility towards the shareholders, even if their interests are affected. Such responsibility arises only if the act complained of is aimed at the rights of the shareholder as such (...) or if the company has been wound up.«

26. *Ma huwiex bla relevanza l-añħar kumment f'din is-silta: "Such responsibility arises only if the company has been wound up"*

Il-Qorti finalment taghmel referenza ghal dak li ighid Dr Clayton Fenech fid-dissertation tieghu **The Derivative Action under Maltese Company Law – Time to Reconsider?**¹¹ fejn jinghad hekk:

The fact that liabilities of the company are not liabilities of its members is rooted in the notion of limited liability, enshrined in Article 67 of the Companies Act which expressly states that the "member's liability is limited to the amount, if any, unpaid on the shares respectively held by each of them." Naturally, this unquestionable separation of the company's assets from that of its members is a result of the separate legal personality of companies. Inversely, rights of the company are not rights of its members and should not be enforced by the latter:

*"l-azzjonist li ghandu sehem mill-kumpanija m'ghandux propjeta' fl-assi tas-socjeta' ghaliex dawn jibqghu propjeta' taghha in vista tal-personalita' guridika differenti taghha. L-azzjonisti individwali mhumiex partijiet f'azzjoni gudizzjarja istitwita minn jew kontra s-socjeta', u tali azzjoni trid tigi istitwita minn jew kontra s-socjeta` mill-persuna jew persuni li ghandhom ir-rappresentanza guridika u dan bhala regola in generali li minnha hemm biss devjazzjoni f'istanzi specjali."*¹²

Abbraccjat ghalhekk dan l-insenjament biss fil-kuntest tal-eccezzjoni hawnekk diskussa u mhux fil-mertu tal-vertenza, din il-Qorti sejra ghalhekk tichad it-tieni eccezzjoni mressqa mill-intimati b'dan illi, minghajr ma' tidhol fil-mertu tal-vertenza f'dan l-istadju, tistieden issa lill-partijiet sabiex jressqu l-provi taghhom u jittrattaw din il-kawza f'dan il-kuntest kif hawn fuq jinghad u spjegat, ossia, fil-kuntest ta' azzjoni personali ta'

¹¹ UOM, Faculty of Laws, November 2013, Masters in Financial Services Degree

¹² **Cecil Pace pro et vs Emanuel E. Bonello pro et noe** (Commercial Appeal, decided on 31.7.1996 – LXXX.ii. 849).

azzjonista kontra azzjonisti ohra ghal danni personali illi thoss jew tallega illi garrbet ir-rikorrenti personalment, fin-nuqqas tal-kumpannija bhala parti f'dawn il-proceduri.

GHALDAQSTANT, il-Qorti, wara illi rat l-atti kollha, semghet lid-difensuri tal-partijiet u ghamlet il-konsiderazzjonijiet taghha kif hawn fuq jinghad, qed tghaddi sabiex **tichad** it-tieni eccezzjoni mressqa mill-intimati u thalli l-kawza ghall-kontinwazzjoni fil-mertu fit-termini hawn fuq stabbiliti.

Spejjes ta' din id-decizjoni illi qed jigu rizervati ghall-gudizzju finali.

Onor. Ian Spiteri Bailey
Imhalled

Marisa Bugeja
Deputat Registratur